

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Декан факультету філософії та
суспільствознавства
Дробот І. І.
« 27 » січня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

ФІЛОСОФІЯ

для студентів освітнього ступеня бакалавр

галузі знань **01 Освіта/Педагогіка**

спеціальності **015 Професійна освіта**

спеціалізації **Туризм**

освітньої програми **Професійна освіта. Туризм**

Шифр дисципліни ЗП05

Розробники програми:

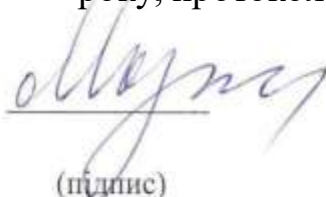
Н.Г. Мозгова – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедрою філософії Факультету філософії та суспільствознавства НПУ імені М.П.Драгоманова.

Є. М. Шушкевич – кандидат філософських наук, старший викладач кафедри філософії Факультету філософії та суспільствознавства НПУ імені М.П.Драгоманова.

Затвердження на засіданні кафедри філософії Факультету філософії та суспільствознавства НПУ імені М.П.Драгоманова

“20” січня 2021 року, протокол № 9.

Завідувач кафедри

(підпис)

Мозгова Н.Г.

(Прізвище, ініціали)

I. Опис дисципліни Опис початкової дисципліни ЗП05

Філософія

назва дисципліни		
Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни	Методи навчання і форми контролю
Галузь знання 01 Освіта/Педагогіка (шифр, назва)	Кількість кредитів – 3 ЄКТС	Методи навчання Лекції із застосуванням презентацій. Семинарські заняття.
Спеціальність 015 Професійна освіта спеціалізація Готельноресторанна справа (код, назва)	Загальна кількість годин - 90 <i>Денна</i> <i>Заочна</i>	
Освітній рівень бакалавр	Лекції: <i>18</i> <i>6</i>	

(бакалавр/магістр)	Семінарські (практичні) заняття:		
Статус дисципліни нормативна	16	6	
	Лабораторні заняття:		Форми поточного контролю
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом 2 (2020)	-	-	Семінарські заняття; Самостійна робота;
	Індивідуальна робота:		
Семестр IV	-	-	
	Самостійна робота:		Модульні контрольні роботи
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 2 години - самостійна робота: 3 год.	56	78	Форма підсумкового контролю
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
Мова навчання – українська			Екзамен (письмовий)
<i>Передумови навчання</i>	1/1,65	1/6,5	
Дисципліна є вихідною			

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є специфіка структура, умови виникнення та історія розвиток, філософської думки, коло її головних проблем та стратегій філософської творчості.

Міждисциплінарні зв'язки: історія української державності, українська культура, психологія, та ін. Знання, отримані при вивченні дисципліни, можуть бути використані у процесі вивчення таких дисциплін: Основи економічної теорії, Фізика (за професійним спрямуванням) та ін., та написання курсових і бакалаврських робіт.

Мета та завдання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з історико-філософськими аспектами формування і розвитку філософської думки й формування у них цілісного концептуального бачення картини світу, формування стійкої життєвої позиції, забезпечення гармонійного розвитку особистості майбутнього педагога.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Філософія» є ознайомлення студентів з досягненнями світової та вітчизняної філософської думки, творчістю та особистостями видатних мислителів давнини і сучасності, основними філософськими школами та напрямками у їх історичному розвитку, філософською термінологією.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№з/п	Результати навчання	Компетентності
2.	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - філософську термінологію і розуміти розмаїття і специфіку філософських дисциплін; - предмет, зміст та специфіку основних категорій давньосхідної та античної філософії; - особливості філософії Середніх віків і доби Відродження загалом та їх періодів і головних традицій зокрема; - основні ідеї філософії Модерну; - специфічні риси німецького мислення загалом та філософії зокрема; - основні етапи та характеристики історикофілософського процесу XIX - початку XXI ст; - специфічні риси українського національного світогляду загалом та філософії зокрема. - особливість предмету метафізики і онтології, проблематичне поле проблематики буття; - сутність предмету гносеології, межі і можливості пізнавального процесу; сучасні концепції філософії науки, їх концептуальний і методологічний апарат; - сучасні підходи пояснення фундаментальних закономірностей природних явищ у натурфілософських системах; - предмет та проблематику екологічної філософії, особливості й сучасні проблеми екологічного знання; - сутність предмету, вихідні категорії та особливості проблематики філософської антропології; 	<p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>ЗК11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.</p> <p>ФК2. Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей</p>

<p>предмет, функції, зміст та специфіку основних категорій соціальної філософії, а також сучасні напрями, проблеми та перспективи розвитку соціальної філософії;</p> <p>основні поняття, вчення і концепції політичної філософії, сучасні проблеми та моделі розвитку політичної філософії.</p> <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> -рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів, формулювати аргументовані висновки, приймати рішення; -формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника; -застосовувати набуті знання у різних ситуаціях, виокремлювати значущі факти і формувати обґрунтовані висновки; -аналізувати сучасні філософські проблеми крізь призму їх історичної генези; -використовувати основні ідеї філософії як теоретико-методологічні засади досліджень у власній спеціальності; -взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності; -дотримуватися етичних принципів професійної діяльності; -демонструвати здатність до адаптації та дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом, вміння генерувати нові ідеї; <p>осмислювати підстави буттєвості людини, аналізувати метафізичні вчення мислителів різних епох;</p> <ul style="list-style-type: none"> -аналізувати сучасні проблеми гносеології, епістемології та філософії науки на основі цілісного системного наукового світогляду; - відрізняти наукове знання від позанаукового; <p>пропонувати власну модель та філософську стратегію взаємовідносин людини та природи;</p>	<p>громадянськості і демократії.</p> <p>ФК12. Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.</p>
--	--

	<p>-аналізувати філософсько-антропологічні та соціально-філософські вчення, оперувати категоріями філософської антропології, соціальної філософії, філософії історії, політичної філософії.</p>	
--	---	--

III. Тематичний план дисципліни На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин.

№	Назва модулів і тем	Кількість годин				
		Всього	Аудиторні години			Самостійна робота
			Всього аудиторних	Лекційні	Семінарські	
	Модуль I. Історія філософії.	44	16	8	8	28
1	Тема 1.1. Вступ до філософії. Історичні витоки філософування	10	4	2	2	6
2	Тема 2.2. Проблематика знання (гносеологія, епістемологія, філософія науки)	8	4	2	2	4
3	Тема 2.3. Проблематика природи (натурфілософія, філософія екології)	10	4	2	2	6
4	Тема 1.4. Історія західної філософії: постмодерн	10	4	2	2	6
5	Тема 1.5. Українська філософія	6				6
Види контролю	<i>Контроль на аудиторних заняттях</i>					
	<i>Контроль самостійної роботи</i>					
	<i>Контроль самостійної роботи</i>					
	Модульна контрольна робота					
	Модуль II. Теоретична та практична філософія	46	18	10	8	28
	Тема 2.1. Проблематика буття (Онтологія, метафізика)					
	Тема 2.2. Проблематика знання (гносеологія, епістемологія, філософія науки)					
	Тема 2.3. Проблематика природи (натурфілософія, філософія екології)					
	Тема 2.4. Проблематика людини і суспільства (філософська антропологія, соціальна філософія, філософія історії, філософія політики)					
	Тема 2.5. Філософія техніки (відповідно до специфіки спеціальності)					
Підсумковий контроль	ЕКЗАМЕН					
	Всього	90	34	18	16	56

IV. Зміст дисципліни

Назва модулів, тем та їх зміст	Кількість годин		Оцінювання в балах
	Всього	в т.ч.	
4 семестр	90	18	60
Модуль 1. Історія філософії	44	8	30
Тема 1.1. Вступ до філософії. Історичні витоки філософування	10	4	6
<p>Лекція 1. Вступ до філософії. Історичні витоки філософування</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність філософії. Основні підходи до її визначення. 2. Предмет філософії: його людиновимірність. 3. Філософське мислення та особливості філософського знання. 4. Передумови виникнення філософії. Основні концепції її походження. 5. Структура філософського знання. <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i></p> <p>Основна: 3, 6, 8, 18, 20. Допоміжна: 5, 14, 31.</p>		2	
<p>Самостійна робота. Опрацювати самостійно і підготувати мультимедійну презентацію, або, аналітичну розвідку, або, есе. по одному з питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософія як стійкість щодо абсурду. 2. Смісложиттєвий сенс філософії. 3. Філософія як здатність ставити граничні питання. 4. Перехід від Міфу до Логосу. 		6	2
<p style="text-align: center;">Семінарське заняття № 1.</p> <p style="text-align: center;">Вступ до філософії. Історичні витоки філософування</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке філософія? Особливість терміну, його зміст. Сутність філософії. 2. Світогляд. Його типи і ознаки. 3. Міф і релігія як передумова філософії. 4. Предмет та функції філософії. 5. Філософія як самостійність мислення і незалежність від авторитетів. <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> Основна: 3, 6, 8, 17, 18, 20.</p>		2	4

Допоміжна: 5, 14, 31.			
-----------------------	--	--	--

Тема 1.2. Історія філософії: преMODERN	8	2	6
Лекція 2. Історія філософії: преMODERN План лекції 1. Особливості «Східного» та «Західного» стилів філософування. 2. Філософські системи Стародавньої Індії та Стародавнього Китаю. 3. Антична філософія: основні ідеї, представники, здобутки та впливи. 4. Філософія Середніх Віків: апологетика, патристика, схоластика, містика та їх філософський зміст. 5. Основні напрями ренесансного філософування. <i>Рекомендовані інформаційні джерела Основна:</i> 2-4, 12, 18. <i>Допоміжна:</i> 2, 7, 8, 23, 24, 27.		2	
Самостійна робота. Опрацювати самостійно і підготувати мультимедійну презентацію, або, аналітичну розвідку, або, есе. по одному з питань: 1. Антропологічний поворот античної філософії. 2. Філософія як історія філософії.		4	2

<p style="text-align: center;">Семінарське заняття № 2.</p> <p style="text-align: center;">Історія філософії: премодерн</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Східна та Західна парадигми філософування. 2. Особливості та здобутки філософії Стародавнього Сходу. (Філософія Стародавньої Індії та Стародавнього Китаю). 3. Антична філософія: її особливості та роль в історії філософії. 4. Середньовічна філософія її еволюція та особливості. 5. Особливості філософії Епохи Відродження. <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела Основна:</i> 2, 3, 4, 12, 18. <i>Допоміжна:</i> 2, 7, 8, 23, 24, 27.</p>		2	4
Тема 1.3. Історія західної філософії: модерн	10	2	6
<p>Лекція 3. Історія західної філософії: модерн</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття Модерну та його меж. 2. Тематична відмінність нової філософії від філософії попередніх епох. Зміна світоглядної парадигми. 3. Основні риси та напрямки філософії доби Просвітництва. 4. Німецька філософія Нового часу. 5. Криза класичного раціоналізму та поняття некласичної філософії. 6. Основні напрями філософії ХІХ -першої половини ХХ ст. <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела Основна:</i> 4, 8, 11, 12, 18. <i>Допоміжна:</i> 4, 25, 26, 32, 34.</p>		2	
<p>Самостійна робота. Опрацювати самостійно і підготувати мультимедійну презентацію, або, аналітичну розвідку, або, есе. по одному з питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Екстенсивний та інтенсивний модерн 2. Класична та некласична філософія 3. Філософські концепції західної духовної культури, які визначили розвиток філософської думки ХХ ст. 		6	2

<p style="text-align: center;">Семінарське заняття № 3.</p> <p style="text-align: center;">Історія західної філософії: модерн</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософія Нового часу XVI - XVIII ст.. (Основні напрями метафізики Нового часу: раціоналізм (Р.Декарт, Г.Ляйбніц, Б. Спіноза) і емпіризм (Ф. Бекон, Дж. Локк, Т. Гоббс, Дж. Берклі, Д. Г'юм). Проблема методу і субстанції у філософії Нового часу.) 2. Основні риси та напрямки філософії доби Просвітництва XVII – XVIII ст. 3. Німецька філософія XVIII – XIX ст. (І.Кант, Й.Фіхте, Ф.Шеллінг, Г.Гегель, Л.Фойєрбах). 4. Криза класичного раціоналізму. (А. Шопенгауер. Ф. Ніцше.) 5. Філософія позитивізму. 6. Ірраціоналізм в філософії XIX ст.: екзистенціалізм, інтуїтивізм та психоаналіз. <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела Основна:</i> 4, 8, 11, 12, 18. <i>Допоміжна:</i> 4, 25, 26, 32, 34.</p>	2	4
<p>Тема 1.4. Історія західної філософії: постмодерн</p>	10	6
<p>Лекція 4. Історія західної філософії: постмодерн</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасна філософія XX-XXI ст. Еволюція від структуралізму до постструктуралізму. 2. Методи філософії постмодерну (номадизм, деконструкція, шизоаналіз, іронія). 3. Філософське осмислення сучасної цивілізації і культури. <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела Основна:</i> 4, 13, 14, 16, 18. <i>Допоміжна:</i> 12, 15, 22.</p>	2	
<p>Самостійна робота. Опрацювати самостійно і підготувати мультимедійну презентацію, або, аналітичну розвідку, або, есе. по одному з питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Критика поняття «суб'єкта» сучасною філософією і смисл тези про «зникнення людини». 2. Лінгвістичний поворот у філософії та його основні версії. 3. Поп-філософія, анти-філософія та контр-історія філософія. 	6	2

<p style="text-align: center;">Семінарське заняття № 4.</p> <p style="text-align: center;">Історія західної філософії: постмодерн</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасна філософія: її межі та особливості. 2. Структуралізм та постструктуралізм: суть і сфери застосування. 3. Постмодерн та постмодернізм. Ключові поняття та особливості філософії постмодерну. 4. Світ симулякрів. Реальний та віртуальний аспекти буття. 5. Мистецтво в оптиці Постмодерну. <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела Основна:</i> 4, 13, 14, 16, 18. <i>Допоміжна:</i> 12, 15, 22.</p>		2	4
Тема 1.5. Українська філософія	6		6
<p>Самостійна робота. Опрацювати самостійно і підготувати мультимедійну презентацію, або, аналітичну розвідку, або, есе. по одному з питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні особливості світогляду українців. 2. Дохристиянські і християнські джерела української філософської думки. 3. Філософія у культурі сучасної України. 		6	2
Модульна контрольна робота			4
Модуль 2. Теоретична та практична філософія	46	10	30
Тема 2.1. Проблематика буття (Онтологія, метафізика)	10	2	6
<p>Лекція 2.1. Проблематика буття (Онтологія, метафізика)» План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Метафізика як розділ філософського знання. Особливість її предмету і витоки метафізичного знання. 2. Онтологія як розділ метафізики. Історичні досвіди розуміння буття. 3. Простір і час як загальні форми існування матерії. Річ, речовина, предмет. 4. Раціональна психологія: Душа та свідомість. 5. Спекулятивна теологія: Ідея Бога та основні підходи до його розуміння. <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела Основна:</i> 2, 14, 16-18. <i>Допоміжна:</i> 23, 24, 27, 30.</p>		2	

<p>Самостійна робота. Опрацювати самостійно і підготувати мультимедійну презентацію, або, аналітичну розвідку, або, есе. по одному з питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Метафізика як думка про два світи 2. Витоки метафізичного знання. 3. Номіналізм і реалізм. 		6	2
<p style="text-align: center;">Семінарське заняття № 1 (5).</p> <p style="text-align: center;">«Проблематика буття (Онтологія, метафізика)</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Метафізика як розділ філософського знання. Особливість і неоднозначність її предмету. 2. Онтологія як розділ метафізики. Різноманіття онтологій. 3. Простір і час як загальні форми існування матерії. 4. Свідомість як предмет раціональної психології. Душа. 5. Спекулятивна теологія та її предмет. <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела Основна:</i> 2, 14, 16-18, 20. <i>Допоміжна:</i> 23, 24, 27, 30.</p>		2	4
<p>Тема 2.2. Проблематика знання (гносеологія, епістемологія, філософія й методологія науки)</p>	10	2	6
<p>Лекція 2.2. Проблематика знання (гносеологія, епістемологія, філософія й методологія науки)</p> <p style="text-align: center;"><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема пізнання. Пізнання і знання. Гносис і праксис в історії філософії. 2. Пізнання: його рівні, форми та види. 3. Структурні складові пізнавального процесу: об'єкт, суб'єкт, мета, засоби, результат. 4. Моделі пізнавального процесу: раціоналізм, ірраціоналізм, емпіризм, містицизм. 5. Філософія й методологія науки як розділ філософського знання. <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела Основна:</i> 6, 7, 10, 14, 17, 18. <i>Допоміжна:</i> 23, 24, 27, 30.</p>		2	
<p>Самостійна робота. Опрацювати самостійно і підготувати мультимедійну презентацію, або, аналітичну розвідку, або, есе. по одному з питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види знання: філософське, наукове, буденне. 2. Поняття типів наукової раціональності. 3. Сучасні проблеми філософії науки. 		6	2

<p style="text-align: center;">Семінарське заняття 6 (2)</p> <p style="text-align: center;">«Проблематика знання (гносеологія, епістемологія, філософія науки) План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гносеологія, епістемологія, філософія науки, методологія науки: їх предмет та взаємозв'язок. 2. Пізнання: його рівні, форми та види. 3. Структурні складові пізнавального процесу: об'єкт, суб'єкт, мета, засоби, результат. 4. Поняття науки, її суттєві ознаки та функції. Критерії науковості. 		2	4
---	--	---	---

<p>5. Проблема істини в пізнанні. Істина і правда.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела Основна:</i> 6, 7, 10, 14, 17, 18. <i>Допоміжна:</i> 21, 23, 24, 27, 30.</p>			
<p>Тема 2.3. Проблематика природи (натурфілософія, філософія екології)</p>	10	2	6
<p>Лекція 2.3. Проблематика природи (натурфілософія, філософія екології)</p> <p style="text-align: center;"><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Природа як предмет філософського осмислення. Натурфілософія. 2. Поняття та виміри «середовища існування». 3. Філософія екології: її предмет, методологія та функції. 4. Екогуманізм та гуманізм. Екологічне мислення. <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела Основна:</i> 5, 14, 16-18. <i>Допоміжна:</i> 10, 11, 13, 19, 28.</p>		2	
<p>Самостійна робота. Опрацювати самостійно і підготувати мультимедійну презентацію, або, аналітичну розвідку, або, есе. по одному з питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Екологія й політика. 2. Екологічно-філософські засади архітектури та урбаністики. 3. Напрямки та концепції екологічної філософії XX-XXI століття. 		6	2

<p style="text-align: center;">Семінарське заняття 7 (3)</p> <p style="text-align: center;">Проблематика природи (натурфілософія, філософія екології)</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <p>Натурфілософія як розділ філософського знання. Предмет та функції філософії екології. Діалектика взаємозв'язку суспільства та природи. Глобальна екологія. Глобалістика. Екологічна етика та Екологічне мислення.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела Основна:</i> 5, 14, 16, 17, 18. <i>Допоміжна:</i> 10, 11, 13, 19, 28.</p>		2	4
<p>Тема 2.4. Проблематика людини і суспільства (філософська антропологія, соціальна філософія, філософія історії, філософія політики)</p>	10	2	6

<p>Лекція 2.4. Проблематика людини і суспільства (філософська антропологія, соціальна філософія, філософія історії, філософія політики)</p> <p style="text-align: center;"><i>План лекції</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософська антропологія та її місце, в структурі філософського знання. 2. Природні та метафізичні виміри людини. Питання смислу людського буття. 3. Основні версії антропогенезу. Антропний принцип. 4. Соціальна філософія. Сучасні соціально-філософські парадигми. 5. Філософія історії, її предмет та ключові питання. 6. Політична філософія, її предмет, функції та основні поняття. <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела Основна:</i> 1, 9, 14, 17, 18, 19. <i>Допоміжна:</i> 1, 3, 9, 11, 15, 20, 26, 29, 35.</p>		2	
<p>Самостійна робота. Опрацювати самостійно і підготувати мультимедійну презентацію, або, аналітичну розвідку, або, есе. по одному з питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Призначення і унікальність людини. 2. Наративна філософія історії. 3. Політична філософія та сучасні геополітичні процеси. 		4	2

<p style="text-align: center;">Семінарське заняття 8 (4)</p> <p style="text-align: center;">«Проблематика людини і суспільства (філософська антропологія, соціальна філософія, філософія історії, філософія політики).» План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Філософська антропологія, її предмет, проблематика та функції. 2. Природні та метафізичні виміри людини. Питання смислу людського буття. 3. Основні гіпотези антропогенезу. 4. Соціальна філософія. Поняття суспільства та його структура. Типи суспільств. 5. Філософія історії. Проблема змісту, періодизації та спрямування історії. Сучасні підходи в філософії історії. 6. Політична філософія, її предмет, функції та основні поняття. <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела Основна:</i> 1, 9, 14, 16-19. <i>Допоміжна:</i> 1, 3, 9, 11, 15, 20, 26, 29.</p>		2	4
Тема 2.5. Філософія техніки	8	2	6
Лекція 2.4. Філософія техніки.		2	
<p style="text-align: center;">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Техніка як предмет філософського осмислення. 2. Предмет та основні напрямки філософії техніки. 3. Взаємозв'язок техніки і науки. Техніка і технологія. Органопроекція. 4. Технічна раціональність. 5. Техніка та глобальні проблеми сучасності. <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела</i> Основна: 16-18. Допоміжна: 10, 11, 22.</p>			
<p>Самостійна робота. Опрацювати самостійно і підготувати мультимедійну презентацію, або, аналітичну розвідку, або, есе. по одному з питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Техніка як шлях до нових горизонтів буття. 2. Аксіологія техногенної цивілізації. 3. Значення філософії для вашої спеціальності. 		4	2
II Модульний контроль			4

V. Контроль якості знань студентів

Оцінювання навчальних досягнень майбутніх педагогів здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова, яке затверджено на засіданні Вченої ради НПУ імені М.П. Драгоманова (протокол № 4 від 31 жовтня 2019 року).

Контроль під час аудиторних занять, основними видами якого є усне опитування теоретичного матеріалу, письмове виконання практичних завдань. Усна відповідь – до 3 балів; доповнення, проблемне запитання – до 1 балів, виконання завдання самостійної роботи – до 2 балів.

Підсумковий контроль успішності студента з обов'язкового освітнього компоненту «Філософія» здійснюється у формі екзамену. Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю рівня навчальних досягнень студента з оволодіння програми обов'язкового освітнього компоненту «Філософія» впродовж другого семестру другого навчального року, що проводиться як контрольний захід під час екзаменаційної сесії.

Під час підсумкового семестрового контролю у формі екзамену підсумкова оцінка за опанування програми обов'язкового освітнього компоненту «Філософія» визначається як сума результатів поточного та підсумкового оцінювання (екзамену). Зокрема, за виконання завдань поточного контролю студент може набрати 0-60 балів, за виконання завдань підсумкового контролю (екзамену) – 0-40 балів, так що максимальний загальний бал оцінювання складає 100 балів.

Відповідно до Положення навчальні досягнення студентів із обов'язкового освітнього компоненту «Філософія» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; збільшення кількості підсумкових балів до 60.

Середня поточна успішність (максимально 60 балів) + Екзаменаційна оцінка (максимально 40 балів) = Підсумкова оцінка.

1.1. Критерії оцінювання виконання студентом модульної контрольної роботи. Передбачено виконання 2 модульних контрольних робіт, за які студент отримує до 6 балів $2 \cdot 6 = 12$. Модульна контрольна робота є самостійним науковим дослідженням студента. Студент має можливість обрати проблемне запитання яке стане темою його дослідження. Оформляються результати дослідження у формі аналітичної розвідки, наукових тез або есе.

2. Поточна успішність з освітнього компоненту «Філософія» оцінюється від 0 до 60 балів включно. Студент допускається до складання екзамену, якщо за результатами поточного контролю він набрав 35 і більше балів.

Студенти, які по закінченню навчального семестру не виконали робочого навчального плану з освітнього компоненту «Філософія» без поважних причин та набрали від 0 до 34 балів, не допускаються до складання екзамену.

Підсумковий контроль (екзамен) з обов'язкового освітнього компоненту

Оцінювання знань студентів проводиться за національною шкалою та шкалою ECTS таким чином:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
80-89	B	добре
70-79	C	
65-69	D	задовільно
60-64	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

За шкалою ECTS оцінку “A” заслуговує студент, який в повному обсязі виконав завдання семінарських занять, самостійної роботи, модульні контрольні роботи, вільно володіє навчальним матеріалом, переконливо аргументує відповіді та висловлює власне бачення щодо вирішення проблемних питань, вміє знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію і творчо підходить до виконання індивідуальних завдань при самостійній роботі, успішно захищає та презентує індивідуально опрацьований матеріал з обраної теми; набрав відповідну кількість балів за екзаменаційну роботу.

За шкалою ECTS оцінку “B” заслуговує студент, який в повному обсязі виконав завдання семінарських занять, самостійної роботи, модульні контрольні роботи; вільно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати та застосувати на практиці; творчо виконує самостійно роботу, успішно захищає та презентує опрацьований матеріал з обраної теми, проте може допускатися неточностей під час відповіді, які можуть бути виправлені студентом при першому уточнювальному питанні викладача; набрав відповідну кількість балів за екзаменаційну роботу.

За шкалою ECTS оцінку “C” заслуговує студент, який виконав завдання семінарських занять, модульні контрольні роботи, твердо володіє навчальним матеріалом, висловлює свої міркування, виконує самостійну роботу, захищає та презентує опрацьований матеріал з обраної теми, проте може допускатися декількох неточностей під час відповіді, особливо під час додаткових питань викладача, який прагне зрозуміти глибинне розуміння і вміння орієнтуватися студента в матеріалі дисципліни; набрав відповідну кількість балів за екзаменаційну роботу.

Оцінку “D” заслуговує студент, який виконав та захистив виконав завдання семінарських занять, не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, не може пояснити проблему, хоча може розуміти її, не в повному обсязі виконав самостійну роботу та допустив помилки при презентації матеріалу з обраної теми, має низькі бали з модульних контрольних робіт.

Оцінку “E” заслуговує студент, який виконав та захистив завдання семінарських занять, погано володіє навчальним матеріалом, нелогічно і невпевнено його викладає, не в повному обсязі виконав самостійну роботу та допускав грубі помилки при презентації матеріалу з обраної теми, має низькі бали з модульних контрольних робіт; набрав відповідну кількість балів за екзаменаційну роботу.

Оцінку “FX” заслуговує студент, який виконав та захистив не всі завдання семінарських занять, самостійної роботи, володіє інформацією, яка становить незначну частину навчального матеріалу, не всі завдання для самостійної роботи виконав та допускав суттєві помилки при презентації матеріалу з обраної теми, не виконав завдання модульних контрольних робіт; набрав відповідну кількість балів за екзаменаційну роботу.

VI. Навчально-методична карта дисципліни

Види робіт	Оцінка виду роботи	Максимальна кількість
	бали	
4 семестр 2 курс		
1.1. Підготовка та презентація завдань семінарських занять	0-4	32
1.2. Підготовка та захист самостійної роботи	0-2	16
Модульний контроль (2)	0-6	12
Усього		60
Екзамен		40
Разом		100

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні:

- Андрущенко В. П., Губерський Л. В., Михальченко М. І. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: Підручн. для вищ. навч. закл. / В. П. Андрущенко, Л. В. Губерський, М. І. Михальченко. – Вид. 4-те, випр. та доп. – К.: Юрінком Інтер, 2016. – 552 с.

2. Аристотель. Метафізика [Текст] / С. Аристотель; пер. с греч. А. Кубицкий. – М.: Эксмо, 2006. – 607 с.
3. Баумейстер А. Вступ до філософських студій, або Інтелектуальні подорожі до країни філософії: наук. посіб. / Андрій Баумайстер. – К.: Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2017. – 238 с.
4. Волинка Г.І. Історія філософії [Текст]: підручник для студентів вищих навчальних закладів / Г. І. Волинка [та ін.] ; за ред. Г. І. Волинки ; М-во освіти і науки України. – 3-тє вид. –Київ :Каравела, 2017. – 479 с.
5. Гваттари Ф. Три екології. Предисловіє. / Ф. Гваттари – [електронний ресурс]. – Режим доступу до журн.: <https://syg.ma/@lesia-prokopenko/fieliks-gvattari-tri-ekologhii-priedisloviie>
6. Гегель Г. Хто мислить абстрактно? / Георг Гегель - Електронний ресурс]. – Режим доступу до журналу: https://www.academia.edu/44408041/%D0%A5%D1%82%D0%BE_%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%BB%D0%B8%D1%82%D1%8C_%D0%B0%D0%B1%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%BD%D0%BE_Wer_denkt_abstrakt_1807
7. Гоян І. М. Філософія науки: навчальний посібник / І.М. Гоян, І.С. Матвієнко, С.В. Сторожук // за редакцією С. Сторожук. – Івано- Франківськ: Симфонія-Форте, 2019. – 756 с.
8. Кант І. Відповідь на питання: що таке просвітництво / І.Кант - Електронний ресурс]. – Режим доступу до журналу: <https://docplayer.net/45242020-Imanuyil-kant-vidpovid-na-pitannya-shcho-takeprosvitnictvo.html>
9. Колінгвуд Р. Дж. Ідея історії. / Р. Колінгвуд – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журналу: https://chtyvo.org.ua/authors/Collingwood_Robin/Ideia_istorii/
10. Кузь О. М. Філософія науки: навчальний посібник: [Електронне видання] / О. М. Кузь, В. Ф. Чешко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 172 с.
11. Кушаков Ю.В. Нариси з історії німецької філософії Нового часу: Навчальний посібник. / Ю. Кушаков. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 572 с.
12. Рассел Б. Історія західної філософії / Б. Рассел. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журналу: <http://flibusta.is/b/104472/read>
13. Соціокультурні та теоретичні засади філософії постмодерну / В.В. Лях, О.М. Йосипенко, Я.В. Любивий, В.С. Пазенок, К.Ю. Райда, Л.А. Ситніченко – К. Інститут філософії імені Г.С. Сковороди., 2017. – 312 с.
14. Сучасна філософія: основні розділи, поняття, проблеми, ідеї : Навчальний посібник / А. І. Бойко, І. П. Гудима, О. В. Кулешов, Т. О. Дроздова, В. С. Даценко, О. М. Кожем'якіна. [За ред. О. В. Кулешова]; М-во освіти і науки

- України, Черкас. держ. технол. ун-т. – Черкаси: ФОП Гордієнко Є.І., 2017. – 154с.
15. Федів Ю.О., Мозгова Н.Г. Історія української філософії: Навчальний посібник. / Ю.О. Федів, Н.Г. Мозгова – Київ: Україна, 2001. – 512 с.
 16. Філософія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. – 184 с.
 17. Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи: Навч. Посібн. / В.П. Андрущенко, Г.І.Волинка, Н.Г.Мозгова та ін. За ред.Г. І. Волинки. – К.: Каравела, 2009. – 358 с.
 18. Фюрст М., Триникс Ю. Філософія / М. Фюрст, Ю. Триникс. [Пер. з нім. Вахтанга Кебуладзе]. – К.: Дух і літера, Інститут релігійних наук св.. Томи Аквінського, 2018. – 544 с.
 19. Ящук Т. І. Філософія історії. Курс лекцій. / Т.Ящук. – К.: Либідь, 2004. – 565 с.
 20. Blackburn S. The Oxford dictionary of philosophy [Text] / Simon. Blackburn. – Oxford ; New York : Oxford UP, 1996. - 418 p.

Допоміжні:

1. Андрущенко В.П. Філософія політики [Текст] : підручник / НАН України, АПН України, Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка; упоряд. В.П. Андрущенко. – Київ :Знання України, 2003. – 400 с.
2. Асмус В. Ф. Античная философия. / В. Асмус. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журналу: <http://flibusta.is/b/191958/read>
3. Бадью А. Загадочные отношения философии и политики / Ален Бадью. – М. : Институт Общегуманитарных Исследований, 2013. – 112 с.
4. Бэкон Ф. Новый Органон / Ф. Бэкон // Бэкон Ф. Сочинения в 2-х т. – М.: Мысль, 1972. – Т. 2. – С. 178-221.
5. Боецій. Розрада від філософії. Переклад з латини Содомора А. – Львів, Вид-во Апріорі, 2020. – 208 с.
6. Василенко И.А. Политическая философия: Учебное пособие / И.А. Василенко. – М. : ИНФРА–М, 2010. – 320 с.
7. Волинка Г.І. Філософія Середніх віків і сучасна духовна культура: матеріали до лекцій, прочитаних студентам факультету міжнародних відносин, відділення філології у 1995 - 1999 р.: Навч. посібник. / Г.І. Волинка. – Київ: КІСУ, 1999. – 101 с.
8. Геракліт. Фрагменти / Геракліт // Філософська і соціологічна думка. – 1991. – № 4. – С. 56-66.
9. Гобозов И. А. Социальная философия как методология познания общественных процессов / И. Гобозов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://society.polbu.ru/gobozov_socialphilo/ch05_i.html

10. Годзь Н.Б. Філософія та наука у пошуках моделей виходу з кризових станів: реалії та перспективи / Н.Б. Годзь. // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». – 2014. – № 2 (21). – С.41-49
11. Грані людського буття: позитивні та негативні виміри антропокультурного [Текст]: монографія / Є. І. Андрос [та ін.]; НАН України, Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди. – К.: Наукова думка, 2010. – 349.
12. Грицанов А.А., Можейко М.А. Постмодернізм. Енциклопедія. / А.А. Грицанов А.М., Можейко. – Минск, Интерпрессервис; Книжный Дом, 2001. – 1040 с.
13. Єрмоленко А. Соціальна етика та екологія. Гідність людини – шанування природи: Монографія. / А. Єрмоленко. – К.: Лібра, 2010. – 416 с.
14. Ільїн В.В., Кулагін Ю.І. Філософія: Підручник: У 2 ч. / В.В. Ільїн, Ю.І. Кулагін. – К.: Альтпрес, 2002. – 464 с.
15. Інформаційне суспільство у соціально-філософській ретроспективі та перспективі: [монографія] / В. В. Лях [та ін.]; відп. ред. В. В. Лях; Інститут філософії ім. Г.С.Сковороди НАН України, Київський ун-т туризму, економіки і права. – К.: XXI століття: діалог культур, 2009. – 404 с.
16. Кіш Я. Сучасна політична філософія [Текст]: Антологія / Пер.з англ.; Упоряд. Янош Кіш. – Київ: Основи, 1998. – 575 с.
17. Крахт К. Імперіум. / К. Крахт – Чернівці: Книги ХХІ, 2018 – 160 с.
18. Марченко О.Б., Марценюк Л.Б. Проблема пошуку значення людського існування: сучасний контекст / О.Б. Марченко, Л.Б. Марценюк // Актуальні питання філософської антропології. – 2020. – № 17. – С. 41-54.
19. Петрушенко В.Л. Філософія знання: онтологія, епістемологія, аксіологія / В.Л. Петрушенко – Л. : Ахілл, 2005. – 320 с.
20. Пінкер С. Просвітництво сьогодні. Аргументи на користь розуму, науки та прогресу / С. Пінкер, [Пер. з англ. О. Любенко]. К.: Наш формат, 2019. 560 с.
21. Платон. Федон / Платон. // Платон. Діалоги: [пер. з давньогрец.]. – Х.: Фоліо, 2008. – С. 152-236.
22. Платон. Держава / Пер. з давньогр. Д. Коваль. – К.: Основи, 2000. – 355 с. Прокопов Д. Є. Німецька філософія нового часу: Просвітництво, Кант і рецепція критицизму: підручник для студ. ВНЗ. / Д. Прокопов. – К.: Вид. Київського університету імені Т. Шевченка, 2013. – 895 с.
23. Сучасна зарубіжна соціальна філософія: хрестоматія / Міжнародний фонд "Відродження"; упоряд. В. Лях. – К.: Либідь, 1996. – 384 с.
24. Тома Аквінський. Компендіум теології. / Тома Аквінський. – Київ: Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2011. – 424 с.

25. Торо Г.Д. Волден, або Життя в лісах / пер. з англ. Ярослава Стріха. – Київ: Темпора, 2020. – 432 с.
26. Фукуяма Ф. Великий крах. Людська природа і відновлення соціального порядку. /Ф.Фукуяма – Львів: Кальварія, 2005. – 380 с.
27. Хайдеггер М. Основные понятия метафизики / М. Хайдеггер // Хайдеггер М. Что такое метафизика? – [пер. с нем. В. В. Библихина] – М.: Академический Проект, 2007. – С.135-143.
28. Ярошевець В.І. Філософія як історія філософії: Підручник. / Володимир Ярошевець. – К.: Центр учбової літератури, 2010. - 648 с.
29. Höslе V. A Short History of German Philosophy. / V Höslе. – Princeton University Press, 2016. – 304 p.
30. Justus J. Philosophical Issues in Ecology / James Justus – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до журн.:
https://philosophy.fsu.edu/sites/g/files/upcbnu436/files/Justus2013_phil-issues-in-ecology.pdf
31. Scruton R. A Short History of Modern Philosophy: From Descartes to Wittgenstein. Part IV The Political Transformation / Roger Scruton – Routledge, 2001. – 238 p.
32. Wong D. B. Integrating philosophy with anthropology in an approach to morality / David B. Wong // Anthropological Theory, 2014. – Volume: 14 issue: 3, - P. 336-355.

Інформаційні ресурси

1. Архів класичної філософської літератури // http://abuss.narod.ru/Biblio/philo_zip.htm
2. Електронна бібліотека кафедри філософії НПУ імені М.П. Драгоманова // http://kph.npu.edu.ua/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=25&Itemid=23
3. Електронна бібліотека філософського факультету // <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html>
4. Сайт «Золотая Философия» // <http://philosophy.allru.net/>
5. Бібліотека Якова Кротова // http://krotov.info/spravki/help/alfabet/01_a_im.html
6. Електронна бібліотека “psylib” (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.) <http://www.psylib.kiev.ua>
7. Електронна бібліотека Слави Янко (філософія, психологія, культурологія, мистецтво, історія та ін.) <http://yanko.lib.ru/gum.html>
8. Електронна бібліотека Максима Мошкова (філософія, політологія, релігієзнавство, психологія та ін.) <http://www.lib.ru>
9. Електронна бібліотека з філософії (бібліотека О. Злигостева) <http://filosof.historic.ru/books.shtml>

10. Окремі тексти з філософії (бібліотека О. Косилової)
<http://elenakosilova.narod.ru/uhref.html>
11. Сайт інтернет-ресурсів з філософії, політології, соціології, психології та ін. (електронна бібліотека Іхтіка) <http://ihtik.lib.ru/>
12. Відеозапис лекції доктора філософських наук, професора, академіка РАН В.С. Стьопіна на тему: «Философия и наука»:
<http://www.youtube.com/watch?v=ml7vES2U5k0>
13. Відеозапис лекції доктора філософських наук, професора, академіка РАН В.С. Стьопіна на тему: «Взаимосвязь науки и философии в развитии научного знания» .<https://www.youtube.com/watch?v=kxbPcI1OWmU>
14. Відеозапис інтерв'ю з доктором філософських наук, професором, академіком РАН В.С. Стьопіним на тему: «Ідеали наукового пізнання в постнекласичній науці»: <https://www.youtube.com/watch?v=6zDRfu12hH4>
15. Стенфордська філософська енциклопедія, СФЕ (*Stanford Encyclopedia of Philosophy, SEP*): <https://plato.stanford.edu/>

**Доповнення та зміни в робочій програмі
на 20/20_навчальний рік**

В робочу програму вносяться такі зміни:

Робоча програма переглянута та узгоджена на засіданні кафедри філософії

Протокол №__ від «__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри філософії _____ (проф. Мозгова Н.Г.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

«_____» 20__ р.

Схвалено Науково-методичною радою за напрямом підготовки

« _____ » _____

(шифр, назва)

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20__ р.

Голова _____
(підпис)

(проф. Мозгова Н.Г.)
(прізвище та ініціали)